

Magnifik basbaryton hyllar Moniuszko

Med anledning av att den polske operatonsättaren **Stanisław Moniuszko** (1819-1872) fyller 200 år i år ordnades en romanskonsert i Kungliga Operans Guldfoajé i samarbete med Polska institutet i Stockholm, Teatr Wielki i Warszawa och den polske basbarytonen **Łukasz Goliński**. Goliński gjorde stor succé som Kung Roger i **Karol Szymanowskis** opera med samma namn i våras, inte bara på Operan i Stockholm utan även i Frankfurt.

Konserten i Guldfoajén avslutades också passande nog med Kung Rogers extatiska slutmonolog *Słońce! Słońce!* (Solen! Solen!), men dessförinnan bjöds på smakprov inte bara ur Moniuszkos rikhaltiga sångproduktion, utan även ett urval sånger av Szymanowski och **Tadeusz Baird** (1928-1981).

Moniuszko komponerade över 300 sånger, de flesta samlade i tolv volymer kallade *Śpiewnik domowy* (Sånger för hemmabruk). Många är tonsättningar till texter av nationalpoeten **Adam Mickiewicz** och sjöngs i hemlighet i de polska 1800-talshemmen för att hålla modet uppe under det tsaristiska förtrycket. Publiken i Guldflojén bars till stor del upp av den polska kolonin i Stockholm och många som hade kommit för att lyssna på Goliński var säkert redan förtrogna med repertoaren. För den övriga publiken hade nog större omsorg behövt läggas på presentation eller översättning av sångtexterna.

Vid flygeln satt Operans nyrekryterade unge repetitör, **Oleksandr Yankevych**, som verkade ytterst förtrogen med den polska romansrepertoaren. Konserten inleddes med Stanisławs aria ur Moniuszkos *Verbum Nobile*, en komisk enaktare tillika en av Moniuszkos bästa operor. Titeln betyder ungefär "adelsmannens ord" och syftar på gammal polskadlig hedersmoral. Goliński sjöng arian med en svärta och intensitet som genast grep tag. Den mer känslomässiga *O matko moja* (Åh moder min) och krigiska *Pieśń wojenna* visade upp andra känsloregister och förde sedan över till modernisten Tadeusz Bairds sparsmakade, men traditionellt hållna *Fyra kärlekssonetter* till texter av **Shakespeare**, ursprungligen komponerade för baryton och kammarorkester.

Moniuszkos dramatiska ballad *Czaty* (På lur), en liten operaminiatur i tredelad form till Mickiewicz text om en uppbragd vojvod och hans otrogna hustru, blir en uppvisning i temperamentsfull ombytlig het och från karaktäriseringskonst i det lilla. Även i *Dziad i baba* (Gubben och gumman), som bygger på en gammal fabel om det strävsamma gamla paret vars kärlek sätts på prov när Döden knackar på dörren, hade den karismatiske Goliński publiken som i en liten ask. Vidare också några populära nummer ur *Halka* och *Straszny dwór*, (Spökslottet, här översatt som Den hemsökta herrgården), den senare en medryckande polonäsaria, och Szymanowskis impressionistiskt färgade *Łabędź* (Svanen), tillägnad tonsättarens svenskättade mor Anna Taube.

I sin presentation av konserten föreslog Kungliga Operans chef **Birgitta Svendén** ett utbytesgästspel av en polsk respektive svensk opera. Det var nog mer ämnat att vara en artighet, men är kanske ändå något att ta fasta på? Varför inte skicka en **Ivar Hallström**-opera till Teatr Wielki i Warszawa och Moniuszkos *Halka* eller *Straszny dwór* till Stockholm? Båda är operor som har förutsättningar att slå an hos en internationell publik.

Snart får Kungliga Operans publik göra ytterligare bekantskap med Goliński när han gör sin rolldebut som Scarpia i **Puccinis** *Tosca*. En roll som kommer att passa denne magnifike basbaryton perfekt.

Henry Larsson